

Η
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
2ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε την 03^η Νοεμβρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Κωνσταντίνος Τόλης, Πρόεδρος, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου - Εισηγήτρια και Χρήστος Σώκος, Μέλη.

Για να συνεξετάσει προς συμμόρφωση με την με αριθμ. Α100/26.09.2023 απόφαση και την με αριθμ. Α104/26.09.2023 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου ...: α) την, από 28.02.2023, προδικαστική προσφυγή με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 264/02.03.2023 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «... και τον διακριτικό τίτλο «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα και β) την, από 28.02.2023, προδικαστική προσφυγή με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 268/02.03.2023 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» με την επωνυμία «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία ... (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Της παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Της παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Της παρεμβαίνουσας με την με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα. Και

Της παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «... και τον διακριτικό τίτλο «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με τις υπό εξέταση προδικαστικές προσφυγές, οι προσφεύγουσες αιτούνται όπως ακυρωθεί η με αριθμ. πρωτ. 3316/16.02.2023 απόφαση κατακύρωσης της 14^{ης}.02.2023 συνεδρίασης του Δ.Σ της αναθέτουσας αρχής (πρακτικό 8^ο, θέμα 4^ο) – στην οποία ενσωματώνεται και η με αριθμ. πρωτ. 1504/30.01.2023 απόφαση της 26^{ης}.01.2023 συνεδρίασης του Δ.Σ (πρακτικό 3^ο, θέμα 2^ο) της αναθέτουσας αρχής, με την οποία εγκρίθηκαν τα πρακτικά ελέγχου και αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής, των τεχνικών προσφορών και των οικονομικών προσφορών, αντίστοιχα – η οποία εκδόθηκε

στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού διαγωνισμού, με αντικείμενο την «Παροχή υπηρεσιών ...», εκτιμώμενης αξίας 2.163.754,86€ πλέον Φ.Π.Α 24%, κωδικός CPV: ..., με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής (υπ' αριθμ. .../2022 διακήρυξη, ΑΔΑΜ: ..., συστημικός αριθμός Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ ...).

Με τις δύο παρεμβάσεις της, η παρεμβαίνουσα «...», ζητεί, όπως απορριφθεί καθ' ολοκληρίαν τόσο η 1^η προδικαστική προσφυγή, όσο και η 2^η προδικαστική προσφυγή και όπως διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης πράξης, με την οποία έγινε αποδεκτή η οικονομική προσφορά της και αναδείχθηκε προσωρινός και εν συνεχεία, οριστικός μειοδότης της προς ανάθεση σύμβασης. Ομοίως, η παρεμβαίνουσα «...», ζητεί, όπως απορριφθεί καθ' ολοκληρίαν η 1^η προδικαστική προσφυγή και όπως διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης πράξης, με την οποία έγινε αποδεκτή η οικονομική προσφορά της. Ο παρεμβαίνων οικονομικός φορέας «...») ζητεί, όπως απορριφθεί καθ' ολοκληρίαν τόσο η 1^η προδικαστική προσφυγή και όπως διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης πράξης, με την οποία έγινε αποδεκτή η οικονομική προσφορά του. Επίσης, η παρεμβαίνουσα «...» ζητεί, όπως απορριφθεί καθ' ολοκληρίαν η 2^η προδικαστική προσφυγή και όπως διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης πράξης, με την οποία έγινε αποδεκτή η οικονομική προσφορά της.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Αν. Χαραλαμποπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της 1^{ης} προδικαστικής προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθμ. ..., ποσού δέκα χιλιάδων οχτακοσίων δεκαεννιά (10.819,00) € αναλογούν παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του π.δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός). Επειδή, για την άσκηση της 2^{ης} προδικαστικής προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθμ. ...,

ποσού (10.819,00) € αναλογούν παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του π.δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η 1^η προσφεύγουσα άσκησε την, από 28.02.2023, προδικαστική προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΕΑΔΗΣΥ 264/02.03.2023, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Αρχής, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού. Επειδή, η 2^η προσφεύγουσα άσκησε την, από 28.02.2023, προδικαστική προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΕΑΔΗΣΥ 268/02.03.2023, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Αρχής, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

3. Επειδή, εμπρόθεσμα οι προσφεύγουσες προσβάλλουν την ως άνω πράξη, καθόσον οι κατ' αυτής προδικαστικές προσφυγές έχουν κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) του ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη με αριθμ. .../2023 πράξη του Δ.Σ. της αναθέτουσας αρχής αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του επίμαχου διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις 17.02.2023.

4. Επειδή, η 1^η προσφεύγουσα, που υπέβαλε την με αριθμ. ... προσφορά στον εν θέματι διαγωνισμό, η οποία έγινε δεκτή, θεμελιώνει άμεσο, ενεστώς και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της εν λόγω προδικαστικής προσφυγής, το δε έννομο συμφέρον της θεμελιώνεται, εν προκειμένω, και στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον υπόψη διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς τους (ΕΑ 1216/2006, ΕΑ 512/2002, 517/2001 κλπ). Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, σύμφωνα με το άρθρο 360 παρ. 1 του ν. 4412/2016, καθόσον με την προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής μη νομίμως έγινε δεκτή η οικονομική προσφορά των κάτωθι οικονομικών φορέων: «...», «...» και «...», διότι υπολόγισαν εσφαλμένα τις εργοδοτικές και ασφαλιστικές εισφορές.

5. Επειδή, η 2^η προσφεύγουσα, που υπέβαλε τη με αριθμ. ... προσφορά στον εν θέματι διαγωνισμό, η οποία έγινε δεκτή, θεμελιώνει άμεσο, ενεστώς και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της εν λόγω προδικαστικής προσφυγής, το δε έννομο συμφέρον της θεμελιώνεται, εν προκειμένω, και στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον υπόψη διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς τους (ΕΑ 1216/2006, ΕΑ 512/2002, 517/2001 κλπ). Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, σύμφωνα με το άρθρο 360 παρ. 1 του ν. 4412/2016, καθόσον με την προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής μη νομίμως έγινε δεκτή η προσφορά: α) της εταιρείας «...», διότι υπέβαλε αντιφατικά στοιχεία στην οικονομική της προσφορά, η οποία κατέστη εξ αυτού του λόγου εναλλακτική προσφορά και διότι η προσφορά της υπολείπεται, σε κάθε περίπτωση, του ελάχιστου νόμιμου κόστους, κατά παράβαση της κείμενης κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, β) του οικονομικού φορέα «...», διότι δεν απέδειξε ότι πληροί το κριτήριο επιλογής της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (άρθρ. 2.2.5. της διακήρυξης) και γ) της εταιρείας «...», διότι παραβίασε τις διατάξεις της διακήρυξης, ως αυτές περαιτέρω διευκρινίστηκαν από την αναθέτουσα αρχή, σχετικά με τον υπολογισμό και την καταγραφή του εργατικού κόστους σε διακριτούς πίνακες της οικονομικής προσφοράς, αλλά και διότι παρέλειψε να δηλώσει στο Ε.Ε.Ε.Σ. ότι κρίθηκε ένοχος ψευδών δηλώσεων στο πλαίσιο προγενέστερων διαδικασιών ανάθεσης δημόσιας σύμβασης.

6. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του π.δ 39/2017, η ασκηθείσα από την εταιρεία «...» παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα στις 13.03.2023, ήτοι, δέκα (10) ημέρες μετά την κοινοποίηση της 1^{ης} προδικαστικής προσφυγής, την 01η.03.2023, στους λοιπούς προσφέροντες, σκοπεί δε στην απόρριψη της εν λόγω προσφυγής, καθόσον η παρεμβαίνουσα προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης, με την οποία έγινε δεκτή η προσφορά και αναδείχθηκε προσωρινός μειοδότης της σύμβασης. Ως εκ τούτου, ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή. Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του π.δ 39/2017, η ασκηθείσα από την εταιρεία «...» παρέμβαση

κατατέθηκε εμπρόθεσμα στις 13.03.2023, ήτοι, δέκα (10) ημέρες μετά την κοινοποίηση της 1^{ης} προδικαστικής προσφυγής την 01^η.03.2023 στους λοιπούς προσφέροντες, σκοπεύει δε στην απόρριψη της εν λόγω προσφυγής, καθόσον η παρεμβαίνουσα προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης, με την οποία έγινε δεκτή η οικονομική της προσφορά. Ως εκ τούτου, ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή. Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του π.δ 39/2017, η ασκηθείσα από τον οικονομικό φορέα «...» παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα στις 10.03.2023, ήτοι, δέκα (10) ημέρες μετά την κοινοποίηση της 1^{ης} προδικαστικής προσφυγής την 01^η.03.2023 στους λοιπούς προσφέροντες, σκοπεύει δε στην απόρριψη της εν λόγω προσφυγής, καθόσον ο εν λόγω παρεμβαίνων προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης, με την οποία έγινε δεκτή η οικονομική του προσφορά.

7. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του π.δ 39/2017, η ασκηθείσα από την εταιρεία «...» παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα στις 13.03.2023, ήτοι, δέκα (10) ημέρες μετά την κοινοποίηση της 2^{ης} προδικαστικής προσφυγής στις 01.03.2023 στους λοιπούς προσφέροντες, σκοπεύει δε στην απόρριψη της εν λόγω προσφυγής, καθόσον η παρεμβαίνουσα προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης, με την οποία έγινε δεκτή η οικονομική της προσφορά και αναδείχθηκε προσωρινός μειοδότης της προς ανάθεση σύμβασης. Ως εκ τούτου, ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή. Επειδή, τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του π.δ. 39/2017, η ασκηθείσα από την εταιρεία «...» παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα στις 13.03.2023, ήτοι, δέκα (10) ημέρες μετά την κοινοποίηση της 2^{ης} προδικαστικής προσφυγής την 01^η.03.2023 στους λοιπούς προσφέροντες, σκοπεύει δε στην απόρριψη της εν λόγω προσφυγής, καθόσον η εν λόγω παρεμβαίνουσα προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης, με την οποία έγινε δεκτή η υποβληθείσα προσφορά της. Ως εκ τούτου, ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή.

8. Επειδή, η οικεία αναθέτουσα αρχή απέστειλε το με αριθμ. πρωτ. .../15.03.2023 έγγραφο απόψεων σε σχέση με την υπό κρίση προσφυγή, το οποίο ελήφθη υπόψη από την Αρχή.

9. Επειδή, στις 20.03.2023 η παρεμβαίνουσα εταιρεία με τον δ.τ. «...» υπέβαλε εμπροθέσμως υπόμνημα, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, το οποίο ελήφθη υπόψη από την Αρχή.

10. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων που περιλαμβάνονται στην υπό κρίση 1^η προσφυγή, προκύπτουν τα εξής:
Α) Η 1^η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι οικονομικοί φορείς «...» και «...» υπολόγισαν εσφαλμένα τις εργοδοτικές και ασφαλιστικές εισφορές και τούτο, διότι από τη στιγμή που το έργο εκτείνεται σε πλείονα έτη, θα έπρεπε να υπολογίσουν για καθένα από τα έτη αυτά διαφορετικό ποσοστό εισφορών και όχι αποκλειστικά το μειωμένο ποσοστό του άρθρ. 31 του ν. 4756/2020 για όλη τη διάρκεια του έργου.

Β) Στον ν. 4756/2020 «Μέτρα ενίσχυσης των εργαζομένων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, κοινωνικοασφαλιστικές ρυθμίσεις και διατάξεις για την ενίσχυση των ανέργων» (Φ.Ε.Κ. Α' 235/26.11.2020) και δη στο άρθρο 31 με τίτλο: «Μείωση ασφαλιστικών εισφορών εργοδότη - εργαζομένου» — όπως το άρθρο ίσχυε κατά τον χρόνο διενέργειας του υπόψη διαγωνισμού και κατά τον χρόνο υποβολής των προσφορών (07.10.2022 και 21.11.2022 μετά από παράταση 10ημερών, αντίστοιχα), ήτοι μετά τις μεταβολές που επήλθαν με το άρθρο 81 του ν. 4826/2021 με έναρξη ισχύος την ημερομηνία δημοσίευσης του στο Φ.Ε.Κ. Α'160/07.09.2021) — ορίζεται ότι: «1. Από την 1η Ιανουαρίου 2021 οι ασφαλιστικές εισφορές των μισθωτών εργαζομένων σε φορείς εκτός δημόσιων υπηρεσιών, αποκεντρωμένων διοικήσεων, Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και νομικών προσώπων αυτών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου εντός Γενικής Κυβέρνησης, μειώνονται κατά τρεις (3) ποσοστιαίες μονάδες από το ύψος που είχε διαμορφωθεί την 1η.6.2020, ως ακολούθως: α) Κατά 1,85 ποσοστιαίες μονάδες (πμ) των ασφαλιστρών υπέρ κλάδου ανεργίας. Η μείωση επιμερίζεται κατά 1,49 πμ στο ασφάλιστρο του εργοδότη και κατά 0,36 πμ στο ασφάλιστρο του εργαζομένου. Το συνολικό ασφάλιστρο υπέρ ανεργίας διαμορφώνεται σε ποσοστό 2,4 % και κατανέμεται κατά 1,2 % στον εργοδότη και κατά 1,2 % στον

εργαζόμενο. β) Κατά 0,30 ποσοστιαίες μονάδες (πμ) των ασφαλίσεων υπέρ του Ενιαίου Λογαριασμού για την εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών (Ε.Λ.Ε.Κ.Π.) της περ. α' της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (Α' 88), η 15 οποία μειώνεται κατά 0,12 πμ από την εργοδοτική εισφορά υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας (Ε.Κ.Λ.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 2224/1994 (Α' 122) και κατά 0,18 πμ από την εργοδοτική εισφορά υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης (Ε.Λ.Π.Ε.Κ.Ε.), σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2224/1994. Το συνολικό ασφάλιστρο της περ. α' της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 διαμορφώνεται σε 0,16 % και κατανέμεται ως εξής: βα) Εργοδοτική εισφορά 0,06 % υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης (Ε.Λ.Π.Ε.Κ.Ε.), σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2224/1994. ββ) Εισφορά εργαζομένου 0,10 % υπέρ του Ειδικού Κοινού Λογαριασμού Ανεργίας (Ε.Κ.Λ.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 2224/1994. γ) Κατά 0,85 ποσοστιαίες μονάδες (πμ) των ασφαλίσεων υπέρ του Ενιαίου Λογαριασμού για την εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών (Ε.Λ.Ε.Κ.Π.) της περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013, η οποία μειώνεται από την εισφορά που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν.δ. 2963/1954 (Α' 195), και αφορά αποκλειστικά ασφάλιστρο του εργαζομένου. Το αντίστοιχο ασφάλιστρο του εργαζομένου υπέρ Ε.Λ.Ε.Κ.Π. διαμορφώνεται σε ποσοστό 0,35 % και αφορά ασφάλιστρο υπέρ πρώην ΟΕΕ (ν. 678/1977, Α' 246 και άρθρο 7 του ν. 3144/2003, Α' 111). 2. Από την εισφορά της περ. α' της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (κλάδος ΛΑΕΚ του Ε.Λ.Ε.Κ.Π. όπως αυτή διαμορφώνεται με βάση τις διατάξεις της περ. β), αποδίδεται πόρος στο Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, στον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ), καθώς και στα ινστιτούτα και τα εκπαιδευτικά κέντρα, τα οποία έχουν ιδρυθεί ή θα ιδρυθούν με τη συμμετοχή της ΓΣΕΕ, του ΣΕΒ, της ΓΣΕ- ΒΕΕ, της ΕΣΕΕ, του ΣΕΤΕ και του ΣΒΒΕ. Για τους ανωτέρω φορείς, εκτός του ΕΟΠΠΕΠ, η απόδοση του πόρου από τον κλάδο ΛΑΕΚ μπορεί να ανέρχεται μέχρι ποσοστού τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) επί του συνόλου των ετήσιων εισφορών που εισπράττονται από τον ΕΦΚΑ για λογαριασμό του κλάδου ΛΑΕΚ, ανεξαρτήτως του βαθμού απόδοσης αυτών στον ΟΑΕΔ. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην παρ.

10 του άρθρου 1 του ν. 2434/1996 (Α' 188). 3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν μέχρι την 31η.12.2022. [...]».

•Περαιτέρω, στο με αριθμ. πρωτ. .../04.11.2022 έγγραφο παροχής διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής, το οποίο εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 2.1.3 της διακήρυξης, κατόπιν υποβολής σχετικών ερωτημάτων από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, προβλέπεται ότι: «**ΕΡΩΤΗΜΑ 3:** Παρακαλούμε όπως μας διευκρινίσετε την ακριβή ημερομηνία έναρξης της σύμβασης για τον υπολογισμό του εργατικού κόστους και την ορθή σύνταξη της οικονομικής μας προσφοράς. **ΑΠΑΝΤΗΣΗ 3:** Προς απάντηση της ανωτέρω ερώτησης διευκρινίζεται ότι : το ακριβές χρονικό διάστημα της σύμβασης ορίζεται «δύο (2) έτη, από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης». Η ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης δεν μπορεί να εκτιμηθεί. Οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές για όλο το διάστημα των ισχύος της σύμβασης, θα υπολογιστούν λαμβάνοντας υπόψιν το ισχύον σήμερα καθεστώς του ν. αρ. 31 του ν. 4756/2020. **ΕΡΩΤΗΣΗ 8:** Με το άρθρο 31 ν. 4756/2020 νομοθετήθηκε μείωση ασφαλιστικών εισφορών εργοδότη - εργαζόμενου και συγκεκριμένα προβλέφθηκε ότι: «...1. Από την 1η Ιανουαρίου 2021 οι ασφαλιστικές εισφορές των μισθωτών εργαζομένων σε φορείς εκτός δημόσιων υπηρεσιών, αποκεντρωμένων διοικήσεων, ΟΤΑ α' και β' βαθμού και νομικών προσώπων αυτών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου εντός Γενικής Κυβέρνησης, μειώνονται κατά τρεις (3) ποσοστιαίες μονάδες από το ύψος που είχε διαμορφωθεί την 1η.6.2020, ως ακολούθως:... 3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν μέχρι την 31η.12.2021». Σύμφωνα, λοιπόν, με τις πιο πάνω διατάξεις του άρθρου 31 Ν. 4756/2020, οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (εργοδότη - εργαζόμενου) από 01.01.2021 οφείλονται μειωμένες κατά τρεις (3) ποσοστιαίες μονάδες από το ύψος που είχε διαμορφωθεί την 1η.6.2020. Ακόμη, με την παρ. 3 του ίδιου ως άνω άρθρου ορίστηκε ότι οι αμέσως ανωτέρω διατάξεις του ισχύουν έως την 31.12.2021. - Εξάλλου, με το άρθρο 81 του ν. 4826/2021 (ΦΕΚ Α' 160/07.09.2021), προστέθηκε παρ. 3 στο αρ. 31 του ν. 4756/2020, σύμφωνα με την οποία «οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν μέχρι την 31η.12.2022». - Με άλλα λόγια, προκύπτει πως οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (εργοδότη - εργαζόμενου) οφείλονται μειωμένες κατά τρεις (3)

Ποσοστιαίες μονάδες από το ύψος που είχε διαμορφωθεί την 1η.6.2020, για το χρονικό διάστημα των ημερολογιακών ετών από 2021 και 2022, με 22 αποτέλεσμα να καταλείπεται περιθώριο παρερμηνειών αναφορικά με το εάν το ύψος των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (εργοδότη -εργαζόμενου) από την 01.01.2023 θα επανέλθει «αυτομάτως» στο ύψος που είχε διαμορφωθεί την 1η.6.2020 ή εάν, αντίθετα, το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών από την 01.01.2023 και έπειτα εξαρτάται από νέα νομοθετική πρωτοβουλία. Επειδή εν προκειμένω η προκείμενη διαγωνιστική διαδικασία αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης, η διάρκεια της οποίας θα εκτείνεται και πέραν της 31.12.2022, παρακαλούμε να ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΕΙ με ποιο τρόπο θα πρέπει να υπολογίσουν τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές στις προσφορές τους οι συμμετέχοντες Οικονομικοί Φορείς Για τον λόγο αυτό ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ να διευκρινιστεί (α) Εάν θα πρέπει να υπολογίσουν τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές για όλο το διάστημα των ισχύος της σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψιν το ισχύον σήμερα καθεστώς του ν. αρ. 31 του ν. 4756/2020. (β) Ή ΕΑΝ ΑΝΤΙΘΕΤΑ θα πρέπει να υπολογίσουν τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές από τη μία: για ένα μεν πρώτο διάστημα, σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς του αρ. 31 του ν. 4756/2020, και από την άλλη: για ένα επόμενο διάστημα, σύμφωνα με το προϊσχύον καθεστώς, δηλαδή εκείνο που ίσχυε προ της εισαγωγής του αρ. 31 του ν. 4756/2020. Στην τελευταία αυτή περίπτωση να προσδιοριστεί για ποια ακριβώς διαστήματα, θα πρέπει οι οικονομικοί φορείς να υπολογίσουν τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές με τον έναν ή τον άλλο εκ των ανωτέρω τρόπων. ΑΠΑΝΤΗΣΗ 8: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης (σελ. 5), το ακριβές χρονικό διάστημα της σύμβασης ορίζεται «για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών, από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης». Η ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης δεν μπορεί να εκτιμηθεί. Οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές για όλο το διάστημα των ισχύος της σύμβασης, θα υπολογιστούν λαμβάνοντας υπόψιν το ισχύον σήμερα καθεστώς του ν. αρ. 31 του ν. 4756/2020. ΕΡΩΤΗΜΑ 14: Παρακαλούμε όπως μας διευκρινίσετε την ακριβή ημερομηνία έναρξης της σύμβασης για τον υπολογισμό του εργατικού κόστους και την ορθή σύνταξη της οικονομικής μας προσφοράς, δεδομένου ότι μέχρι 30/12/2022 ισχύουν οι μειωμένες εισφορές του άρθρου 81 του Ν. 4826/21 και 23 δεν έχει διευκρινιστεί εάν θα παραταθεί ή

αν θα επανέλθουν στις ισχύουσες πριν την μείωση και μέχρι ποιο χρονικό διάστημα θα αφορά. ΑΠΑΝΤΗΣΗ 14: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης (σελ. 5), το ακριβές χρονικό διάστημα της σύμβασης ορίζεται « για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών, από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης ». Η ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης δεν μπορεί να εκτιμηθεί. Οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές για όλο το διάστημα των ισχύος της σύμβασης, θα υπολογιστούν λαμβάνοντας υπόψιν το ισχύον σήμερα καθεστώς του ν. αρ. 31 του ν. 4756/2020.».

Γ) Επισημαίνεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η πράξη περί παροχής διευκρινίσεων αποτελεί πράξη εκτελεστή, υποκείμενη σε προσφυγή και εφ' όσον δεν αμφισβητηθεί η νομιμότητά της, οι παρεχόμενες με αυτήν διευκρινίσεις εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακηρύξεως, στους οποίους αναφέρονται (πρβλ. Ε.Α. ΣτΕ 190/2015, 108/2015, 55/2015, 44/2015, 92/2014, 254/2012, 45/2008, ΔΕφΑΘ (αναστ.) 451/2014, 437/2013). Επομένως, η εταιρεία «...», συμμορφούμενη με τις ανωτέρω διευκρινίσεις που εντάχθηκαν στο κανονιστικό πλαίσιο του ένδικου διαγωνισμού, ορθώς υπολόγισε ασφαλιστικές εισφορές με τα μειωμένα ποσοστά του άρθρου 31 του ν. 4756/2020 (24,92%) για όλο το διάστημα της οικείας σύμβασης. Εξάλλου, οι εργοδοτικές εισφορές από την 1^η.01.2023 ανέρχονται πλέον σε ποσοστό 24,44% ανεξαρτήτως των ωρών απασχόλησης [βλ. άρθρο 31 του ν. 4756/2020 (ΦΕΚ Α 235/26.11.2020), άρθρο 45 και 48 του ν. 4670/2020 (ΦΕΚ Α' 43/28.02.2020), άρθρο 81 του ν. 4826/2021 (ΦΕΚ Α' 160/07.09.2021) και άρθρο 5 του ν. 4997/2022 (ΦΕΚ Α' 219/25.11.2022)], ποσοστό δηλαδή χαμηλότερο από αυτό που υπολόγισε στην προσφορά της. Αντίστοιχα ζητήματα κρίθηκαν και με την υπ' αριθμ. 2177/2022 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου ... (Τμήμα ΙΔ), στην οποία αναφέρεται ότι: «Επειδή με την προσβαλλόμενη απόφαση ο λόγος αυτός απορρίφθηκε ως αβάσιμος με την αιτιολογία ότι κατά τον κρίσιμο χρόνο δημοσίευσης της Διακήρυξης, δυνάμει και της σχετικής δοθείσας διευκρίνισης, ίσχυε το άρθρο 31 του ν. 4756/2020, το οποίο τροποποιήθηκε με το άρθρο 81 του ν. 4826/2021, δυνάμει του οποίου η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών παρατάθηκε μέχρι και 31.12.2022 (ΦΕΚ Α' 160/07.09.2021) και συνεπώς, νομίμως και σύμφωνα με το

νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο οι προσωρινοί ανάδοχοι υπολόγισαν τις προσφορές τους βασιζόμενοι στις μειωμένες, κατά τα ως άνω, ασφαλιστικές εισφορές που ίσχυαν κατά το χρόνο δημοσίευσης της Διακήρυξης και υποβολής των προσφορών τους. Η αιτιολογία αυτή είναι νόμιμη και επαρκής δοθέντος ότι, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στη σκέψη 10, η ανωτέρω διευκρίνιση, σύμφωνα με την οποία εφαρμόζεται εν προκειμένω το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που ισχύει κατά το χρόνο δημοσίευσης της οικείας διακήρυξης, μη αμφισβητηθείσα από τους διαγωνιζομένους, εντάχθηκε στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και ως εκ τούτου παρήγαγε δεσμευτικά αποτελέσματα για τους μετέχοντες στον διαγωνισμό. Τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα με την κρινόμενη αίτηση, σε επανάληψη των αντίστοιχων λόγων προδικαστικής προσφυγής, είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.». Ομοίως, με την υπ' αριθμ. 242/2021 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, κρίθηκε ότι: «8. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, για την εγκυρότητα της οικονομικής προσφοράς μιας εταιρείας φύλαξης, απαιτείται και αρκεί, να περιλαμβάνεται σε αυτήν το ελάχιστο εργατικό κόστος που απαιτείται κατά τις ειδικότερες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από την σύμβαση ημέρες και ώρες εργασίας, χωρίς να προκρίνεται κάποιος ιδιαίτερος τρόπος υπολογισμού αυτού του κόστους, ενόψει μη ειδικότερων προβλέψεων της Διακήρυξης (πρβλ. Μ.Δ.Εφ.Αθ. 149/2021 κ.α.), ενώ, νόμιμη είναι η προσφορά που λαμβάνει υπόψη για το ύψος των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν.4756/2020 και πέραν της 31-12-2021, εφόσον, δεν συνάγεται από τις συγκεκριμένες διατάξεις ή τους ως άνω όρους της Διακήρυξης ότι για το χρονικό διάστημα από 1-1-2022 κ.ε. θα επανέλθουν αυτοδικαίως σε ισχύ οι προηγούμενες αυξημένες ασφαλιστικές εισφορές, ενόψει της, κατά τα κοινώς γνωστά, συνεχιζόμενης οικονομικής δυσπραγίας, εξαιτίας και της πανδημίας του ιού COVID-19, που επέβαλαν την εισαγωγή των σχετικών εξαιρετικών ρυθμίσεων.».».

Συναφώς, οι οικονομικοί φορείς «...» υπολόγισαν ορθά τις επίμαχες εισφορές, καθώς, επίσης, τις υπολόγισαν σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ως άνω έγγραφο διευκρινίσεων, ήτοι με τα μειωμένα ποσοστά του άρθρου 31 του ν. 4756/2020 για όλο το χρονικό διάστημα της σύμβασης. Συνεπώς, οι ως άνω συμμετέχοντες νομίμως υπολόγισαν τις εισφορές με ποσοστό 24,92%

(ποσοστό για 6ωρους και 5ωρους εργαζομένους, αντίστοιχα) έναντι του ποσοστού 26,71% που ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι είναι το ορθό, διότι ακολούθησαν τα όσα προβλέπονται στο ως άνω έγγραφο παροχής διευκρινίσεων. Άλλωστε, σε περίπτωση που γίνονταν αποδεκτή η ερμηνευτική εκδοχή της προσφεύγουσας, σύμφωνα με την οποία, οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να υπολογίσουν της αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές για ένα μεν πρώτο διάστημα, σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς του άρθρου 31 του ν. 4756/2020 και για ένα επόμενο διάστημα, σύμφωνα με το προϊσχύον καθεστώς, δηλαδή εκείνο που ίσχυε προ της εισαγωγής του 31 του ν.4756/2020, παρά τις ως άνω σαφείς διευκρινίσεις της οικείας αναθέτουσας αρχής στις οποίες προβλέπεται το ακριβώς αντίθετο, τούτο θα συνεπαγόταν παραβίαση των όρων της διακήρυξης.

Επισημαίνεται, επίσης, ότι πριν την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού (28.11.2022), και πιο συγκεκριμένα, στις 25.11.2022, δημοσιεύθηκε ο νόμος 4997/2022: «Εξορθολογισμός ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 219), στον οποίον (βλ. κεφάλαιο Γ' άρθρο 5), στον οποίο προβλέφθηκε η μόνιμη μείωση ασφαλιστικών εισφορών, με έναρξης ισχύος της την 1^η Ιανουαρίου 2021 (σημειώνεται ότι ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών στον διαγωνισμό είχε ορισθεί αρχικώς η 11η.11.2022, εν συνεχεία, η 21^η,11.2022 και εν τέλει, η 28^η.11.2022). Άλλωστε, κατά τα παγίως γινόμενα δεκτά, κρίσιμος χρόνος για τη διαμόρφωση της προσφοράς σε έναν δημόσιο διαγωνισμό, είναι ο χρόνος της διενέργειας του διαγωνισμού (ΕΑ ΣΤΕ 74/2021, 17/2011, 89/2010 κ.ά.).

Επίσης, στο άρθρο 1.4 («Θεσμικό πλαίσιο») της εν θέματι διακήρυξης προβλέπεται ότι: *«Η ανάθεση και εκτέλεση της σύμβασης διέπονται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν και ιδίως: [...] - των σε εκτέλεση των ανωτέρω νόμων εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων, των λοιπών διατάξεων που αναφέρονται ρητά ή απορρέουν από τα οριζόμενα στα συμβατικά τεύχη της παρούσας, καθώς και του συνόλου των διατάξεων του ασφαλιστικού, εργατικού, κοινωνικού, περιβαλλοντικού και φορολογικού δικαίου που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση της παρούσας σύμβασης, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά παραπάνω»*, ενώ στο άρθρο 1.7 («Αρχές εφαρμοζόμενες στη διαδικασία

σύναψης») της διακήρυξης ορίζεται ότι: «Οι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι: α) τηρούν και θα εξακολουθήσουν να τηρούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν, τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους [...]».

Θα πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι μια προσφορά που υπολείπεται του οικείου κοινωνικοασφαλιστικού κόστους, απορρίπτεται, κατά τη διακήρυξη και τον νόμο, ως απαράδεκτη, μόνο όταν η προσφορά αυτή καθίσταται ζημιογόνος, καθόσον στην περίπτωση αυτή διακινδυνεύεται η προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης, αφού ο ανάδοχος αδυνατεί να καλύψει τα κόστη που απαιτούνται για την επιτυχή διεκπεραίωση του ανατεθειμένου έργου. Ως μάλιστα έχει γίνει δεκτό (βλ. υπ' αριθμ. 634/2019 απόφαση ΑΕΠΠ), για την απόρριψη μιας οικονομικής προσφοράς με το σκεπτικό ότι υπολείπεται του ελάχιστου εργατικού κόστους, δεν αρκεί η ανάδειξη των σφάλματων που έχουν εμφιλοχωρήσει κατά την μεθοδολογία υπολογισμού, αλλά θα πρέπει (και δη ανεξαρτήτως της επιλεγείσης μεθόδου), το εν τέλει προσφερόμενο και ειδικώς προσδιοριζόμενο εργατικό κόστος να υπολείπεται του ελάχιστου, ως αυτό ορίζεται στον νόμο. Εν όψει των ανωτέρω, ο υπολογισμός των ασφαλιστικών εισφορών εκ μέρους των ως άνω τριών (3) διαγωνιζομένων είναι ορθός, διότι ακολούθησαν τις με αριθμ. πρωτ. .../04.11.2022 διευκρινίσεις της αναθέτουσας αρχής, οι οποίες εντάχθηκαν στο κανονιστικό πλαίσιο του επίδικου διαγωνισμού, αφού ουδείς εκ των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων δεν τις προσέβαλε, ούτε, εξάλλου, και η ίδια η προσφεύγουσα. Μάλιστα, ακόμα και εάν ήθελε υποτεθεί ότι από τους όρους της διακήρυξης και την επίμαχη διευκρίνιση δεν προκύπτει με σαφήνεια εάν για τον υπολογισμό των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών, οι συμμετέχοντες όφειλαν να λάβουν υπόψη τους τις μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές του άρθρου 31 του ν. 4756/2020 μόνο για συγκεκριμένο χρονικό

διάστημα της σύμβασης, ενώ για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα, όφειλαν να λάβουν υπόψη τους τις ασφαλιστικές εισφορές που ίσχυαν πριν από την εισαγωγή της ανωτέρω ρύθμισης, η ασάφεια αυτή δεν δύναται να ερμηνευθεί εις βάρος των καλόπιστων διοικουμένων. Με βάση το σύνολο των προαναφερομένων και δοθέντος ότι καμία εκ των εξεταζόμενων προσφορών δεν είναι ζημιογόνος (ούτε, άλλωστε, η προσφεύγουσα απέδειξε ότι είναι), οι ισχυρισμοί της τελευταίας τυγχάνουν απορριπτέοι ως αβάσιμοι και περαιτέρω ως απαράδεκτοι, διότι πέραν της αναφοράς περί εσφαλμένης μεθοδολογίας υπολογισμού του κοινωνικοασφαλιστικού κόστους από τους συγκεκριμένους συμμετέχοντες, η προσφεύγουσα δεν αναφέρει συγκεκριμένα στην προσφυγή της ποιο είναι το -κατά τον νόμο- ελάχιστο κοινωνικοασφαλιστικό κόστος της οικείας σύμβασης. Επομένως, ο σχετικός λόγος της υπό κρίση 1^{ης} προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί εν συνόλω.

11. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων που περιλαμβάνονται στην υπό κρίση 2^η προσφυγή, προκύπτουν τα εξής:
1.ΠΡΟΣΦΟΡΑΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «...».

- 1^{ος} λόγος προσφυγής: υποβολή αντιφατικής και εναλλακτικής προσφοράς. Α) Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι μολονότι στους υποβληθέντες συνοδευτικούς πίνακες υπολογισμού της 5ωρης και της 6ωρης απασχόλησης (αντίστοιχα) του προσωπικού της, τα ποσά που δήλωσε η καθής η προσφυγή αντιστοιχούν στην απασχόληση 75,2 ατόμων, δηλαδή 14,60 ατόμων 5ωρης και 60,6 ατόμων 6ωρης απασχόλησης, εντούτοις, στον συγκεντρωτικό πίνακα της οικονομικής της προσφοράς, δήλωσε όμως αντιφατικώς ότι τα ίδια ποσά αντιστοιχούν στην απασχόληση 78 ατόμων. Εν όψει των ανωτέρω, η προσφορά του προσωρινού μειοδότη καθίσταται ασαφής και συνεπώς, απορριπτέα, για τους ίδιους δε λόγους η προσφορά αυτή θα πρέπει να απορριφθεί ως εναλλακτική, «... αφού δεν είναι δυνατόν το ίδιο ποσό (λχ το ποσό των 45.193,83 που δηλώνει ως κόστος «Μικτών αποδοχών προσωπικού»), να αντιστοιχεί στην απασχόληση 75,2 ατόμων, ήτοι 14,60 ατόμων 5ωρης απασχόλησης, και 60,60 ατόμων 6ωρης απασχόλησης, όπως δηλώνει στους συνοδευτικούς Πίνακες υπολογισμού της προσφοράς της, και συγχρόνως να αντιστοιχεί στην απασχόληση 78 ατόμων, όπως, όμως

αντιφατικώς δηλώνει στο Υπόδειγμα Πίνακα της Οικονομικής της προσφοράς».

Β) Στο άρθρο 2.4.4 («Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών») της διακήρυξης ορίζεται ότι: «*Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2.3.1 . Η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται σε ευρώ. Το τίμημα της προσφοράς (συνολικό κόστος) θα δοθεί με μια και μοναδική τιμή. Από την προσφορά θα προκύπτει το συνολικό κόστος των παρεχομένων υπηρεσιών άνευ ΦΠΑ και συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Σημειώνεται ότι, επειδή οι ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ δεν έχουν αποτυπώσει αναλυτικά την οικονομική προσφορά, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να υποβάλλουν και ξεχωριστό έντυπο οικονομικής προσφοράς σε μορφή pdf (ψηφιακά υπογεγραμμένο), βάσει του υποδείγματος του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ VI, το οποίο είναι αναρτημένο σε επεξεργάσιμο αρχείο (word) στο χώρο του διαγωνισμού. Στην οικονομική προσφορά πρέπει να περιλαμβάνονται: Βάσει του Ν.3863/2010, άρθρο 68 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του Ν.4144/2013 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών», οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού, με ποινή αποκλεισμού, πρέπει να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της οικονομικής τους προσφοράς τα κάτωθι στοιχεία: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, εφόσον πρόκειται για καθαρισμό χώρων».*

Επίσης, στο Παράρτημα VI («Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς») της διακήρυξης περιλαμβάνεται πίνακας για την ορθή συμπλήρωση της οικονομικής προσφοράς των υποψηφίων. Τέλος, στο με αριθμ. πρωτ. .../4.11.2022 έγγραφο παροχής διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής, που εκδόθηκε κατόπιν υποβολής σχετικών αιτημάτων εκ μέρους των οικονομικών φορέων, προβλέφθηκαν ως προς τον τρόπο σύνταξης της οικονομικής προσφοράς, τα εξής: «*ΕΡΩΤΗΜΑ 16: Στην σελίδα 106 της διακήρυξης δίνεται*

Πίνακα της Οικονομικής Προσφοράς. Στο πρώτο πεδίο απαιτείται να αναγραφούν οι «Μικτές αποδοχές προσωπικού (καθαριστές-τριες και επόπτες) με 6ωρη και 5ωρη απασχόληση. Επίσης, ζητείται το «Επιπλέον κόστος Κυριακών - Αργιών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) 6ωρης και 5ωρης απασχόλησης» και το «Επιπλέον κόστος νυχτερινών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) 6ωρης απασχόλησης» Παρακαλούμε όπως μας διευκρινίσετε πώς πρέπει να συμπληρωθεί ο πίνακας ώστε να επιτευχθεί η ίση μεταχείριση και αξιολόγηση των προσφορών των οικονομικών φορέων, δεδομένου ότι τα πεδία του πίνακα της Οικονομικής προσφοράς πρέπει να περιλαμβάνουν μία τιμή. Προτείνεται η αναγωγή των καθαριστών-τριών 5ωρης απασχόλησης σε άτομα 6ωρης απασχόλησης. ΑΠΑΝΤΗΣΗ 16: Στην οικονομική προσφορά θα συμπληρωθούν τα πεδία του προτύπου ως έχει με τις συνολικές τιμές, δηλαδή το άθροισμα των μικτών αποδοχών προσωπικού (καθαριστές-τριες και επόπτες) με 6ωρη και 5ωρη απασχόληση, θα πρέπει όμως να επισυνάπτεται και να προσκομίζεται (τόσο σε έντυπη μορφή όσο και σε ηλεκτρονική) συνοδευτικό έγγραφο στο οποίο θα διευκρινίζεται/αναλύεται το κόστος των αποδοχών ανά κατηγορία και ανά περίπτωση. Σε κάθε περίπτωση δεν είναι επιτρεπτή σύμφωνα με την διακήρυξη η αναγωγή των καθαριστών-τριών 5ωρης απασχόλησης σε άτομα 6ωρης απασχόλησης».

Από το περιεχόμενο της ως άνω διευκρίνισης συνάγεται σαφώς ότι οι συμμετέχοντες όφειλαν να υπολογίσουν και συνεπακόλουθα, να παραθέσουν σε διακριτούς πίνακες το εργατικό κόστος για το προσωπικό που θα απασχοληθεί υπό καθεστώς 5ωρης ημερήσιας απασχόλησης και για το προσωπικό που θα απασχοληθεί υπό καθεστώς 6ωρης ημερήσιας απασχόλησης. Επίσης, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης, ως αυτοί περαιτέρω διευκρινίστηκαν, οι συμμετέχοντες όφειλαν να παραθέσουν στον πρότυπο (συγκεντρωτικό) πίνακα της οικονομικής τους προσφοράς το «άθροισμα των αποδοχών προσωπικού με 6ωρη και 5ωρη απασχόληση». Ως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, από τους όρους της διακήρυξης συνάγεται σαφώς ότι τα ποσά που παρατίθενται στον πρότυπο πίνακα της οικονομικής προσφοράς θα έπρεπε να ταυτίζονται (ως «αθροίσματα») με τα ποσά που θα παρατίθενται στους πίνακες υπολογισμού της 5ωρης και της 6ωρης απασχόλησης, αντίστοιχα.

Από την επισκόπηση της επίμαχης οικονομικής προσφοράς, προκύπτει ότι η καθής η προσφυγή έχει υπολογίσει ξεχωριστά το εργατικό κόστος για τους εργαζόμενους 5ωρης και 6ωρης απασχόλησης και έχει υποβάλει τους αντίστοιχους πίνακες ανάλυσης εργατικού κόστους στα ηλεκτρονικά αρχεία: «3.1 Ανάλυση εργατικού κόστους 6ωρης απασχόλησης» και «3.2 Ανάλυση εργατικού κόστους 5ωρης απασχόλησης». Επίσης, στον συγκεντρωτικό πίνακα οικονομικής προσφοράς και πιο συγκεκριμένα, στην στήλη: «Μηνιαία Δαπάνη Συνολική» έχει προσθέσει τα ποσά των επιμέρους πινάκων ανάλυσης του εργατικού κόστους, ως ακριβώς προβλέφθηκε στην επίμαχη διευκρίνιση. Στην προκειμένη περίπτωση προέκυψε ότι τα 60,60 άτομα 6ωρης απασχόλησης και τα 14,60 άτομα 5ωρης απασχόλησης, είναι τιμές που χρησιμοποιούνται για υπολογιστικούς και μόνο λόγους και επομένως, η αναφορά αυτή δεν προσδιορίζει τον αριθμό των ατόμων που απαιτούνται, κατά τη διακήρυξη, για την εκτέλεση του έργου, αλλά εξυπηρετεί τη διενέργεια των αναγκαίων υπολογισμών για τον προσδιορισμό του εργατικού κόστους, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του προσφεύγοντος. Άλλωστε, στο τέλος της ανάλυσης του εργατικού κόστους των εργαζόμενων εξάωρης απασχόλησης έχει τεθεί από την καθής η προσφυγή σημείωση με το εξής περιεχόμενο: *«Σημείωση 1 : Στον ανωτέρω Πίνακα, για υπολογιστικούς λόγους, ως Αριθμός Ατόμων προσδιορίζεται το Πλήθος Εργαζομένων (περιλαμβανομένων των ατόμων ρεπό) που αντιστοιχεί στις απαιτούμενες εργατοώρες και είναι κοστολογικά ισοδύναμο και εκφρασμένο σε άτομα 6ωρης και πενθήμερης απασχόλησης, ήτοι απασχόλησης 30 ωρών εβδομαδιαίως»*. Αντίστοιχη σημείωση έχει τεθεί από την καθής η προσφυγή και στο τέλος της ανάλυσης του εργατικού κόστους των εργαζόμενων πεντάωρης απασχόλησης.

Σχετικά με τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας περί εναλλακτικής προσφοράς, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως παγίως γίνεται δεκτό, ως εναλλακτικές προσφορές στις δημόσιες συμβάσεις, νοούνται δύο ή περισσότερες αυτοτελείς προσφορές, που προσφέρουν ισοδύναμες λύσεις, που πληρούν εξίσου όλους τους όρους της διακήρυξης. Περαιτέρω, ως εναλλακτικές προσφορές στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, νοούνται δύο ή περισσότερες αυτοτελείς προσφορές των προς προμήθεια αγαθών, με ισοδύναμο, κατά την αντίληψη του προσφέροντος, αποτέλεσμα, που πληρούν

εξίσου όλους τους όρους της διακήρυξης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο προμηθευτής συνήθως με την υποβαλλόμενη προσφορά του προτείνει μια λύση ως κύρια και επικουρικά, μια εναλλακτική όμοια, η οποία αποτελεί παραλλαγή - σε περισσότερα ή λιγότερα σημεία - της βασικής κύριας προσφοράς του (βλ. προτάσεις του Γεν. Εισαγγελέα στην υπόθεση C-421/01 και ΕΣ ΣΤ΄ Κλιμ. Πρ.145/2015, ΣτΕ 816, 3893/2010, ΕΑ ΣτΕ 963/2010, 1228/2009, 45/2007, 1283/2006, πρβλ.Ε.Σ. VI Τμ. Πρ. 54/2005κλπ).

Από τα ανωτέρω αναφερόμενα συνάγεται σαφώς ότι στην προσφορά της καθής η προσφυγή δεν συντρέχει κανένα εκ των εκτεθέντων στοιχείων που θα την καθιστούσαν εναλλακτική προσφορά και τούτο, διότι όσον αφορά στις αναλύσεις εργατικού κόστους των εργαζόμενων εξάωρης και πεντάωρης απασχόλησης, αντίστοιχα, έχει διευκρινιστεί από την εταιρεία ότι για υπολογιστικούς και μόνο λόγους, ως αριθμός ατόμων προσδιορίζεται το πλήθος των εργαζομένων (συμπεριλαμβανομένων και των ρεπό) που αντιστοιχεί στις απαιτούμενες εργατοώρες, το οποίο είναι κοστολογικά ισοδύναμο και εκφρασμένο σε άτομα 6ωρης/5ωρης και πενθήμερης απασχόλησης, χωρίς, όμως, να υπάρχει κάποια διαφοροποίηση ως προς την προσφερόμενη τιμή. Με βάση τα προαναφερόμενα, ο 1^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής που αφορά στην προσφορά του προσωρινού μειοδότη θα πρέπει να απορριφθεί.

- 2^{ος} λόγος προσφυγής: υπολογισμός εργατικού κόστους που υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου ποσού. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το δηλωθέν από την καθής η προσφυγή εργατικό κόστος υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου ποσού και επομένως, η προσφορά της παραβιάζει τη κείμενη εργατική νομοθεσία. Θα πρέπει στο σημείο αυτό να σημειωθεί ότι στις διακηρύξεις των δημοσίων διαγωνισμών για την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού ή φύλαξης ζητείται - επί ποινή αποκλεισμού - από τους προσφέροντες η αναφορά των στοιχείων α' έως στ' της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010, που αποσκοπεί στον έλεγχο από την αναθέτουσα αρχή ότι διασφαλίζονται τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων από τις εταιρείες που παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές. Συνακολούθως, οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και φύλαξης θα πρέπει - κατά την ρητώς εκπεφρασμένη με τις διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010

βούληση του νομοθέτη - να υπολογίζουν στην προσφορά τους εύλογο και κατά συνεκδοχή, ελέγξιμο από τις αναθέτουσες αρχές ποσοστό διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους (πρβλ. ΣΤΕ 198/2013, ΔΕφΘεσσαλ. 344/2012, 339/2013, ΕΛΣυν VI Τμ. 150/2014), το δε κόστος αμοιβής των εργαζομένων επιβάλλεται να μην υπολείπεται του οριζόμενου στην οικεία συλλογική σύμβαση εργασίας ή στην εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας.

Στην παρ. 4.3. («Όροι εκτέλεσης της σύμβασης») της διακήρυξης προβλέπεται ότι: *«Κατά την εκτέλεση της Σύμβασης ο Ανάδοχος τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'».*

Περαιτέρω, στο άρθρο 4^ο («Προσωπικό του αναδόχου») του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης προβλέπεται ότι: *«Ο ανάδοχος υποχρεούται στην απαρένγκλιτη τήρηση της εκάστοτε ισχύουσας εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, αναφορικά με την παροχή εργασίας του προσωπικού του, ιδίως δε ως προς την καταβολή των αποδοχών, η οποίες σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερες των προβλεπόμενων από την ισχύουσα συλλογική σύμβαση εργασίας, την τήρηση του νομίμου ωραρίου, των όρων υγιεινής και ασφάλειας κλπ. Παράβαση της υποχρέωσης αυτής δίνει το δικαίωμα στο Νοσοκομείο για μονομερή καταγγελία της συμβάσεως και κήρυξη του αναδόχου ως εκπτώτου».*

Τέλος, στο άρθρο 2.4.4 («Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά»/Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών») της διακήρυξης ορίζεται ότι: *«Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2.3.1.(ήτοι κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής)...».*

Γ) Από την επισκόπηση της επίμαχης προσφοράς, προκύπτει ότι, ως άλλωστε προαναφέρθηκε στην παρούσα σκέψη, η εν λόγω εταιρεία συνέταξε την οικονομική της προσφορά υποβάλλοντας τα απαιτούμενα εκ της διακήρυξης στοιχεία, αφού συμπλήρωσε τους πίνακες οικονομικής

προσφοράς, ως ζητείται. Επίσης, εκ των λοιπών στοιχείων της προσφοράς της παρέπεται ότι η οικονομική της προσφορά περιλαμβάνει το ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος για τον συνολικό απαιτούμενο αριθμό ωρών εκτέλεσης, ο οποίος αντιστοιχεί σε άτομα πεντάωρης και εξάωρης απασχόλησης. Περαιτέρω, δοθέντος ότι, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, η αποζημίωση μη ληφθείσας κανονικής αδείας δεν επιβαρύνεται με ασφαλιστικές εργοδοτικές εισφορές, δεδομένου ότι αποτελεί αποζημίωση, η καθής η προσφυγή νομίμως υπολόγισε και δήλωσε στο κελί με αριθμ. 7 του πίνακα οικονομικής προσφοράς, το κόστος αποζημίωσης μη ληφθείσας αδείας των ατόμων που θα αναπληρώσουν (καλύψουν) την νόμιμη άδεια των εργαζομένων, η οποία αντιστοιχεί ετησίως σε δύο (2) ημερομίσθια, συμπεριλαμβανομένων των προσauxήσεων νυχτερινής απασχόλησης, της απασχόλησης τις Κυριακές και τις αργίες, του δώρου Πάσχα, Χριστουγέννων και του επιδόματος αδείας, χωρίς να επιβαρύνεται με εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές.

Ειδικότερα, από την επισκόπηση της επίμαχης προσφοράς, προκύπτει αφενός μεν, ότι αναφέρεται σε αυτήν ο τρόπος υπολογισμού που ακολούθησε η εταιρεία για αμφότερα τα έτη διάρκειας της σύμβασης, αφετέρου δε, ότι υπολογίστηκε ο χρόνος παροχής της εργασίας των αντικαταστατών των καταρχήν εργαζομένων, όταν οι τελευταίοι λάβουν την ετήσια άδειά τους, δηλαδή για όσο διάστημα αντιστοιχεί στην κατ' έτος ετήσια άδεια αναψυχής των καταρχήν απασχολούμενων (πρόκειται για διάστημα 20 και 21 ημερών κατά το 1^ο και 2^ο έτος της εργασιακής απασχόλησης, αντίστοιχα). Στο σημείο αυτό σημειώνεται ότι οι αντικαταστάτες δεν είναι απαραίτητο να εργάζονται σε περίπτωση απουσίας του τακτικού προσωπικού κατά τις επίσημες εορτάσιμες ημέρες (αργίες). Και τούτο, διότι κατά τις ημέρες αυτές οι ευρισκόμενοι σε άδεια είναι δυνατόν να αντικαθίστανται από το υπόλοιπο τακτικό προσωπικό, δεδομένου ότι εργάζονται με μειωμένο ωράριο και επομένως, δεν τίθεται ζήτημα υπέρβασης του ορίου των 40 ωρών. Εν όψει των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι η αναλογούσα άδεια (είτε τη λάβουν, είτε όχι οι αντικαταστάτες), ανέρχεται σε 2 ημέρες ανά έτος. Από το σύνολο των προαναφερθέντων και λαμβανομένου υπόψη ότι οι προσφέροντες δεν εμποδίζονται να συντάσσουν την οικονομική τους προσφορά, βάσει των επιχειρηματικών τους επιλογών τους και περαιτέρω, δεν εμποδίζονται να υπολογίσουν, κατά το άρθρο 68 του

ν. 3863/2010, το κόστος απασχόλησης και ασφάλισης των εργαζομένων τους, υπό ευνοϊκές μεν για αυτούς παραδοχές, που, ωστόσο, δεν θα πρέπει να προσκρούουν στις κείμενες διατάξεις, ουδόλως προκύπτει ότι η κοστολόγηση που έγινε από τον προσωρινό μειοδότη κατ' έτος, στηρίζεται σε έρεισμα είτε απίθανο είτε ιδίως, παραβαίνον την ισχύουσα εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία.

Περαιτέρω, ο προσωρινός μειοδότης υπολόγισε ότι στο διάστημα της διετούς διάρκειας της οικείας σύμβασης υπάρχουν συνολικά 16 αργίες, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στην ετήσια άδεια του προσωπικού και ότι οι ανωτέρω αργίες αντιστοιχούν σε 0,53 μήνες (16/30,458 ημέρες που έχει κάθε μήνας). Πιο συγκεκριμένα, οι αργίες που υπολόγισε η καθής η προσφυγή είναι οι εξής: Για το έτος 2022: • 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ – ΚΥΡΙΑΚΗ • 26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ – ΔΕΥΤΕΡΑ. Για το έτος 2023: • 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023 - ΚΥΡΙΑΚΗ • 6 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023 - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 • 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 2023 - ΣΑΒΒΑΤΟ • ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΣΧΑ 2023 - ΔΕΥΤΕΡΑ • ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ 2023 - ΔΕΥΤΕΡΑ • 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023 - ΤΡΙΤΗ • 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2023 - ΣΑΒΒΑΤΟ • 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2023 - ΔΕΥΤΕΡΑ • 26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2023 – ΤΡΙΤΗ. Για το έτος 2024: • 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2024 - ΔΕΥΤΕΡΑ • 6 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2024 - ΣΑΒΒΑΤΟ • 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 2024 - ΔΕΥΤΕΡΑ • ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΣΧΑ 2024 - ΔΕΥΤΕΡΑ • ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ 2024 - ΤΕΤΑΡΤΗ • 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2024 - ΠΕΜΠΤΗ • 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2024 – ΔΕΥΤΕΡΑ. Επομένως, οι ημέρες αργίας που υπολόγισε η καθής η προσφυγή ανέρχονται συνολικά σε δεκαέξι (16), ήτοι σε οκτώ (8) ετησίως, όπως ακριβώς προκύπτει και από την ανάλυση του εργατικού κόστους που υπέβαλε στον φάκελο της οικονομικής της προσφοράς και ως εκ τούτου, ορθώς υπολογίστηκε, εν προκειμένω, το εργατικό κόστος για τις Κυριακές και τις αργίες. Θα πρέπει μάλιστα να επισημανθεί πως το γεγονός ότι η προσφεύγουσα λαμβάνει υπόψη της διαφορετικό αριθμό αργιών, τούτο ουδόλως συνεπάγεται ότι η προσφορά του προσωρινού μειοδότη δεν είναι σύμφωνη με την εργατική νομοθεσία. Εξάλλου, ως έχει κριθεί νομολογιακά, η επ' ωφελεία μιας διαγωνιζόμενης εταιρείας διαφοροποίηση του τρόπου υπολογισμού του εργατικού κόστους, του διοικητικού κόστους και του εργολαβικού κέρδους ανάγεται περαιτέρω στην ευχέρεια που διαθέτουν οι διαγωνιζόμενοι να οργανώνουν κατά θεμιτό τρόπο την επιχειρηματική τους δραστηριότητα για την κάλυψη των απαιτήσεων της

διακήρυξης και να διαμορφώνουν νομίμως τις τιμές τους εν όψει και της φύσης του διαγωνισμού ως μειοδοτικού (βλ. ad hoc ΕΑ ΣτΕ 272/2008, ΔΕφΠειρ. 2/2014). Εν όψει των ανωτέρω αναφερόμενων, η αναθέτουσα αρχή δεν ήταν υποχρεωμένη να εφαρμόσει τον τρόπο υπολογισμού της προσφεύγουσας, αλλά και κυρίως δεν ήταν υποχρεωμένη να προσαρμόσει τους υπολογισμούς της προσφεύγουσας στις απαιτήσεις της διακήρυξης (βλ. ΕΑ 30 ΣτΕ 412/2010) και ως εκ τούτου, ούτε ο προσωρινός μειοδότης υποχρεούτο να προσαρμόσει τη δική του ανάλυση οικονομικής προσφοράς στους υπολογισμούς της προσφεύγουσας (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 412/2010, ΔΕφίωαν. 28/2014). Καταληκτικά η οικονομική προσφορά της καθής η προσφυγή παρίσταται σύμφωνη με την κείμενη εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, δεδομένου ότι έχει υπολογίσει ορθώς το εργατικό κόστος του προσωπικού που θα απασχοληθεί στην εκτέλεση της οικείας σύμβασης, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της προσφεύγουσας, Συνεπώς, ο 2^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής που αφορά στην προσφορά του προσωρινού μειοδότη κρίνεται απορριπτέος.

2. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ «...».

•Λόγος προσφυγής: υποβολή ελλιπούς δέσμευσης του τρίτου οικονομικού φορέα στον οποίο στηρίζεται η συμμετέχουσα για την πλήρωση του κριτηρίου της οικονομικής επάρκειας – άρθρ. 2.2.5. της διακήρυξης. Α) Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» είναι απορριπτέα, καθόσον δεν απέδειξε την πλήρωση του κριτηρίου της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας. Ως ειδικότερα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, στην υπεύθυνη δήλωση της εταιρείας «...» που δανείζει οικονομική επάρκεια στην καθής η προσφυγή, ο νόμιμος εκπρόσωπός της δηλώνει όλως αορίστως ότι δεσμεύεται για την «*παροχή αναγκαίων πόρων*» προς τον συμμετέχοντα, χωρίς να εξειδικεύει σε τι ακριβώς συνίστανται οι προσφερόμενοι «πόροι», ενώ σε κανένα έγγραφο της προσφοράς δεν προσδιορίζονται με σαφήνεια οι πόροι που προτίθεται να παράσχει η ως άνω εταιρεία (τρίτος) προς την καθής η προσφυγή. Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, παρότι υποβλήθηκε το με αριθμ. ... ασφαλιστήριο συμβόλαιο που συνήφθη μεταξύ της εταιρείας «...» και της εταιρείας «...», από το σώμα του εν λόγω συμβολαίου προκύπτει ότι η διαγωνιζόμενος

οικονομικός φορέας δεν αποτελεί συνασφαλιζόμενο στην προκείμενη ασφαλιστική σύμβαση και ως εκ τούτου, σε περίπτωση που επέλθει ο ασφαλιζόμενος κίνδυνος στο πρόσωπο του τελευταίου, το προσκομισθέν ασφαλιστήριο δεν θα μπορέσει να καλύψει την σχετική ζημία. Εν όψει των ανωτέρω, η προσφεύγουσα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι «διατιθέμενοι» πόροι που παρέχει ο συγκεκριμένος «τρίτος» (εν προκειμένω το ασφαλιστήριο συμβόλαιο) δεν πληρούν τις απαιτήσεις της διακήρυξης.

Β) Με βάση τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις και την ένδικη διακήρυξη [βλ. και κατευθυντήρια οδηγία 14 (απόφαση 295/2015) της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ], ο διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας έχει τη δυνατότητα να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων οικονομικών φορέων, όσον αφορά στην οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια, καθώς και όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική του ικανότητα, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς, στην περίπτωση όμως αυτή, θα πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεση του τους αναγκαίους πόρους π.χ. με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών, δηλαδή, θα πρέπει να αποδεικνύει ότι έχει πράγματι την ικανότητα χρησιμοποίησης των τρίτων (βλ. ΔΕΕ απόφαση 10^{ης}.10.2013, υπόθεση C-94/12, Swm Costruzioni 2 και SpA Mannocchi Luiginovs Provinciadi Fermo, σκ. 29).

Στον όρο 2.2.5 («Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια») της εν θέματι διακήρυξης προβλέπεται ότι: *«Όσον αφορά στην οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: (α)... (β) να διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη έναντι επαγγελματικών κινδύνων το όριο της οποίας να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, χωρίς τον Φ.Π.Α»*. Επίσης, στην παρ. 2.2.8.1.(«Στήριξη στην ικανότητα τρίτων») της διακήρυξης, ορίζεται ότι: *«Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. (Δύνανται, επίσης, να στηρίζονται και στις ικανότητες του/ των υπεργολάβων, στους οποίους προτίθενται να αναθέσουν την εκτέλεση τμήματος/τμημάτων της υπό ανάθεσης*

σύμβασης). Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται. Ειδικά, όσον αφορά στα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνο, εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. (Πρβ άρθρο 78 παρ. 1 εδ. 2 του ν. 4412/2016). Όταν οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την απαιτούμενη με τη διακήρυξη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς και αυτοί στους οποίους στηρίζονται είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης. Υπό τους ίδιους όρους οι ενώσεις οικονομικών φορέων μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων (Πρβ. όγδοο εδάφιο παρ. 1 άρθρου 78 ν. 4412/2016). Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν κατά περίπτωση τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3.. Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν φορέα στην ικανότητα του οποίου στηρίζεται, εφόσον ο τελευταίος δεν πληροί το σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση από την σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, η οποία απευθύνεται στον οικονομικό φορέα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Ο φορέας που αντικαθιστά φορέα του προηγούμενου εδαφίου δεν επιτρέπεται να αντικατασταθεί εκ νέου.».

Στον όρο 2.2.9.2 («Αποδεικτικά μέσα» - άρθρο 80 του ν. 4412/2016») της διακήρυξης ορίζεται ότι: «B.3. Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας της παραγράφου 2.2.5 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν: [...] β) ασφαλιστήριο συμβόλαιο για την κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων. [...] B.9. Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την

παράγραφο 2.2.8 για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό. Ειδικότερα, προσκομίζεται έγγραφο (συμφωνητικό ή σε περίπτωση νομικού προσώπου απόφαση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης αυτού ή σε περίπτωση φυσικού προσώπου υπεύθυνη δήλωση), δυνάμει του οποίου αμφότεροι, διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας και τρίτος φορέας, εγκρίνουν τη μεταξύ τους συνεργασία για την κατά περίπτωση παροχή προς τον διαγωνιζόμενο της χρηματοοικονομικής ή/και τεχνικής ή/και επαγγελματικής ικανότητας του φορέα, ώστε αυτή να είναι στη διάθεση του διαγωνιζόμενου για την εκτέλεση της Σύμβασης. Η σχετική αναφορά θα πρέπει να είναι λεπτομερής και να αναφέρει κατ' ελάχιστον τους συγκεκριμένους πόρους που θα είναι διαθέσιμοι για την εκτέλεση της σύμβασης και τον τρόπο δια του οποίου θα χρησιμοποιηθούν αυτοί για την εκτέλεση της σύμβασης. Ο τρίτος θα δεσμεύεται ρητά ότι θα διαθέσει στον διαγωνιζόμενο τους συγκεκριμένους πόρους κατά τη διάρκεια της σύμβασης και ο διαγωνιζόμενος ότι θα κάνει χρήση αυτών σε περίπτωση που του ανατεθεί η σύμβαση....»

Επίσης, στο άρθρο 9^ο («Ασφάλιση του έργου») του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης ορίζεται ότι: «Όσο αφορά την ασφάλιση του έργου έχουμε: 1. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει το προσωπικό του σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής Εργατικής Νομοθεσίας όπως αυτές ισχύουν ανά πάσα χρονική στιγμή. Σε περίπτωση που προσωπικό του Αναδόχου δεν υπάγεται σε διατάξεις της ισχύουσας Νομοθεσίας, αυτός υποχρεούται να το ασφαλίσει έναντι ατυχημάτων σε ασφαλιστικές εταιρείες. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι τα ανωτέρω τηρούνται και από τους πάσης φύσεως συμβούλους, συνεργάτες και υπεργολάβους αυτού. 2. Όλες οι ασφαλιστικές συμβάσεις θα καταρτίζονται εγγράφως και θα τυγχάνουν της εγκρίσεως της Υπηρεσίας, η οποία θα έχει την έννοια του ελέγχου και της εκ μέρους της αποδοχής ότι συμμορφώνονται επαρκώς με τους όρους του παρόντος Άρθρου, του Προσαρτήματος περί ελάχιστων ασφαλιστικών απαιτήσεων και των λοιπών όρων της παρούσας Σύμβασης. 3. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να συνάπτει και να διατηρεί, αποκλειστικά με δική του δαπάνη, ασφαλίσεις καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της παρούσας Σύμβασης σύμφωνα με τη Ελληνική νομοθεσία και τα προβλεπόμενα στην παρούσα Σύμβαση, για οποιεσδήποτε

δραστηριότητες προβλέπονται ή εμπίπτουν στην παρούσα Σύμβαση, ιδίως δε την σχετικά με την ασφάλιση του προσωπικού του και για αστική ευθύνη έναντι τρίτων. 4. Ο Ανάδοχος θα εξασφαλίσει, ότι θα υφίστανται σε ισχύ οι κάτωθι αναφερόμενες ασφαλιστικές καλύψεις καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου : Κάλυψη οποιασδήποτε Αστικής Ευθύνης προς οποιονδήποτε τρίτο, η οποία ανακύπτει από ή οφείλεται στην εκτέλεση του Έργου, περιλαμβανομένων αλλά όχι μόνο, περιπτώσεων θανάτου, σωματικών βλαβών, απώλειας ή ζημίας περιουσίας, ψυχικής οδύνης και ηθικής βλάβης, μέχρι εκείνων των ορίων ευθύνης τα οποία θα διατηρούσε σε ισχύ ένας συνετός λειτουργός έργου παρόμοιας φύσης, μεγέθους και χαρακτηριστικών του Έργου και τα οποία σε καμία περίπτωση δεν θα είναι χαμηλότερα των Ευρώ 1.000.000,00€ ανά γεγονός και Ευρώ 3.000.000,00 € αθροιστικά ετησίως. Στην κάλυψη θα περιλαμβάνεται ρητά και η εκ του Άρθρου 922 του Αστικού Κώδικα απορρέουσα ευθύνη της Υπηρεσίας (ευθύνη προστήσαντος). Με το ασφαλιστήριο, στο οποίο το Νοσοκομείο θα αναφέρεται ως «συνασφαλιζόμενος» θα καλύπτεται και η εκ του Νόμου ευθύνη του Αναδόχου, την οποία έχει με την ιδιότητα του Εργοδότη και περιλαμβάνει την, από τα άρθρα 657, 658 και 932 του ισχύοντος Α.Κ., προβλεπόμενη υποχρέωση του Ασφαλισμένου έναντι του προσωπικού του που είναι ασφαλισμένο στο ΕΦΚΑ και απασχολείται στις περιγραφόμενες στην παρούσα σύμβαση εργασίες, σε περίπτωση σωματικών βλαβών που θα προκληθούν κατά τη διάρκεια της εργασίας. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι τα ανωτέρω τηρούνται και από τους πάσης φύσεως συμβούλους, συνεργάτες και υπεργολάβους αυτού. 5. Οι ασφαλίσεις δεν απαλλάσσουν ούτε περιορίζουν καθ' οιονδήποτε τρόπο τις υποχρεώσεις και ευθύνες του αναδόχου που απορρέουν από την παρούσα Σύμβαση. Σε κάθε περίπτωση, ο Ανάδοχος ευθύνεται πλήρως για όλους τους κινδύνους που απορρέουν ή σχετίζονται με την παροχή των υπηρεσιών του και παραμένει αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος για την πλήρη και έγκαιρη αποκατάσταση ζημιών σε πρόσωπα ή / και πράγματα, ανεξάρτητα εάν και σε ποιο βαθμό καλύπτονται από ασφαλιστικές συμβάσεις ή αποζημιώνονται από τους ασφαλιστές, ακόμη και πέραν των ποσών κάλυψης των εν λόγω συμβάσεων.».

Γ) Από τις ανωτέρω διατάξεις της διακήρυξης συνάγεται σαφώς ότι οι συμμετέχοντες στον υπόψη διαγωνισμό μπορούν να στηρίζονται στις

ικανότητες τρίτων οικονομικών φορέων όσον αφορά στις απαιτήσεις του κριτηρίου της οικονομικής επάρκειας του άρθρου 2.2.5 της διακήρυξης, στις οποίες περιλαμβάνεται και η απαίτηση περί ασφαλιστικής κάλυψης έναντι επαγγελματικών κινδύνων, το όριο της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, χωρίς τον Φ.Π.Α. Στην περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας προσφύγει στη δάνεια εμπειρία για την πλήρωση του κριτηρίου της οικονομικής επάρκειας, οφείλει να δηλώσει τούτο στο Ε.Ε.Ε.Σ του, ενώ και ο τρίτος οικονομικός φορέας υποχρεούται να υποβάλει αυτοτελές Ε.Ε.Ε.Σ. Πέραν δε της δέσμευσης του τρίτου, ο προσωρινός ανάδοχος οφείλει να προσκομίσει εντός του υποφακέλου δικαιολογητικών κατακύρωσης ασφαλιστήριο συμβόλαιο για την κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων, το όριο της οποίας ανέρχεται, ως προελέχθη, σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.

Από την επισκόπηση της επίμαχης προσφοράς, προκύπτει ότι η καθής η προσφυγή συμμορφώθηκε προς τις ανωτέρω διατάξεις της διακήρυξης, διότι, αφενός μεν, δήλωσε τον τρίτο στον οποίον στηρίζεται στο έντυπο Ε.Ε.Ε.Σ της, αφετέρου δε, υποβλήθηκε τόσο αυτοτελές Ε.Ε.Ε.Σ από τον εν λόγω τρίτο, αλλά και ρητή και αμετάκλητη δέσμευσή του για το ότι θα διαθέσει τους απαραίτητους οικονομικούς και χρηματοοικονομικούς πόρους στην διαγωνιζόμενη εταιρεία (βλ. την, από 18.11.2022, υπεύθυνη δήλωση δέσμευσης του τρίτου), όσο και το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, το οποίο, ωστόσο, ως προβλέπεται στο άρθρ. 2.2.9.2. της διακήρυξης, υποβάλλεται υποχρεωτικώς κατά το στάδιο της κατακύρωσης (ως αποδεικτικό μέσο) και όχι στο εξεταζόμενο στάδιο της διαδικασίας. Λαμβανομένου συνεπώς υπόψη ότι η ένδικη διακήρυξη, όπως και ο νόμος, αρκούνται προς απόδειξη της διάθεσης των πόρων στην υποβολή δηλώσεως εκ μέρους του τρίτου (αρκεί η δήλωση αυτή να είναι αληθής και ακριβής), η καθής η προσφυγή ορθώς προκρίθηκε στο επόμενο στάδιο της διαδικασίας και τούτο, διότι από τα έγγραφα που αυτή προσκόμισε αποδείχθηκε, άνευ οιασδήποτε αμφιβολίας, ότι ως προς την απαίτηση της οικονομικής επάρκειας που αφορά στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο στηρίζεται στις ικανότητες της τρίτης εταιρείας «...», αλλά και ότι η τελευταία διαθέτει τους αναγκαίους προς στήριξη του συμμετέχοντος πόρους (εν

προκειμένω, το ασφαλιστήριο συμβόλαιο που καλύπτει τις απαιτήσεις της διακήρυξης).

Συνεπώς, επειδή η καθής η προσφυγή προσκόμισε το, από 18.11.2022, ιδιωτικό συμφωνητικό δάνειας εμπειρίας, την, από 18.11.2022, υπεύθυνη δήλωση της τρίτης εταιρείας «...», καθώς και το ασφαλιστήριο συμβόλαιο Νο 32506 της ως άνω εταιρείας, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, κατά τον οποίον η προσφορά είναι απορριπτέα, διότι δήθεν ο διαγωνιζόμενος «...» δεν αναφέρεται, ως «συνασφαλιζόμενος» στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο, θα πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμος, καθώς πρόκειται περί δάνειας εμπειρίας, η δε ασφάλιση που περιγράφεται στο ως άνω συμβόλαιο συνιστά τον «πόρο» που προτίθετο να θέσει στη διάθεση του διαγωνιζόμενου ο εν λόγω τρίτος. Με βάση τα προαναφερόμενα και δοθέντος ότι το ως άνω ασφαλιστήριο συμβόλαιο εκ περισσού προσκομίστηκε στο παρόν στάδιο της διαδικασίας, μη δυνάμενης συνεπώς της καθής η προσφυγή να αποκλειστεί από τον διαγωνισμό για λόγο που σχετίζεται με το συμβόλαιο αυτό, ο σχετικός λόγος της υπό κρίση προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

3. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «...»

- 1^{ος} λόγος προσφυγής: παράλειψη υποβολής διακριτής ανάλυσης για το απασχολούμενο επί 5ωρο προσωπικό και για το απασχολούμενο επί 6ωρο προσωπικό. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η καθής η προσφυγή δεν προέβη σε διακριτό υπολογισμό, ούτε στην παράθεση διακριτών συνοδευτικών πινάκων όσον αφορά στο κόστος απασχόλησης των εργαζομένων επί 5ωρο ημερησίως και αντίστοιχα των εργαζόμενων επί 6ωρο ημερησίως, γεγονός που καθιστά την προσφορά της, άνευ άλλου τινός, απορριπτέα. Ως ήδη αναφέρθηκε στην παρούσα σκέψη κατά την εξέταση του 1^{ου} λόγου προσφυγής σχετικά με την προσφορά της εταιρείας «...», ο τρόπος υπολογισμού και σύνταξης της οικονομικής προσφοράς των υποψηφίων καθορίστηκε στην προκείμενη διαδικασία από τους όρους του άρθρου 2.4.4. της διακήρυξης, από το Παράρτημα VI, καθώς και από το με αριθμ. πρωτ. 24418/4.11.2022 έγγραφο παροχής διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής. Ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η εταιρεία «...» δεν υπέβαλε χωριστούς πίνακες για το προσωπικό που εργάζεται υπό καθεστώς 5ωρης και 6ωρης

απασχόλησης, (αντίστοιχα), ορθώς έγινε δεκτή η προσφορά της από την αναθέτουσα αρχή και τούτο διότι: α) σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της διακήρυξης, κατένειμε τους εργαζομένους σε δωρες και 5ωρες βάρδιες (ως, άλλωστε, προκύπτει από τους υποβληθέντες πίνακες), β) δεν υπέπεσε στο σφάλμα της ρητώς μη επιτρεπόμενης αναγωγής των καθαριστριών 5ωρης απασχόλησης σε άτομα 6ωρης απασχόλησης και γ) υπέβαλε τον συγκεντρωτικό πίνακα του Παραρτήματος VI της διακήρυξης, όπου αναφέρεται αθροιστικά το κόστος για τους εργαζομένους 5ωρης και 6ωρης απασχόλησης, αντίστοιχα. Δοθέντος ότι η πρόβλεψη που τέθηκε στην προαναφερόμενη διευκρίνιση της αναθέτουσας, σύμφωνα με την οποία η ανάλυση του κόστους αποδοχών θα πρέπει να παρατεθεί από τους διαγωνιζόμενους ανά κατηγορία εργαζομένων (5ωρης και 6ωρης απασχόλησης), είχε ως κύριο σκοπό να αποκλειστεί η αναγωγή των καθαριστών-τριών 5ωρης απασχόλησης σε άτομα 6ωρης απασχόλησης και η πρόβλεψη αυτή τηρήθηκε από την καθής η προσφυγή, τυχόν αποκλεισμός της από τη διαδικασία για τον εξεταζόμενο λόγο, θα έβαινε πέραν του μέτρου που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, κατά παράβαση της θεμελιώδους αρχής της αναλογικότητας που διέπει τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Συνεπώς, ο 1^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής που αφορά στην προσφορά της ως άνω εταιρείας θα πρέπει να απορριφθεί.

• 2^{ος} λόγος προσφυγής: παράλειψη δήλωσης λόγου αποκλεισμού στο Ε.Ε.Ε.Σ. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσφορά του εν λόγω συμμετέχοντος είναι απορριπτέα, καθώς παρέλειψε να δηλώσει στο υποβληθέν Ε.Ε.Ε.Σ ότι έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων στο πλαίσιο προηγούμενων διαγωνιστικών διαδικασιών.

Στην παρ. 2.2.3.6. της διακήρυξης, ορίζεται ότι: «Οικονομικός φορέας που εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3.1 και 2.2.3.3, εκτός από την περ. β αυτής, μπορεί να προσκομίζει στοιχεία (Σχετικά με την προσκόμιση αποδείξεων για τα επανορθωτικά μέτρα βλ. την απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 2021 του ΔΕΕ στην υπόθεση C-387/19) προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού (αυτοκάθαρση). Για τον σκοπό αυτόν, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι

έχει καταβάλει ή έχει δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για ζημιές που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων».

Από την επισκόπηση της επίμαχης προσφοράς, προέκυψε ότι η εταιρεία «...» αναφέρει στο Ε.Ε.Ε.Σ της τις ποινικές ρήτρες που της έχουν επιβληθεί στο πλαίσιο προηγούμενων δημοσίων συμβάσεων, καθώς και τα μέτρα αυτοκάθαρσης που έχει λάβει, ενώ επικαλείται και τις βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης που της έχουν χορηγηθεί από τις αναθέτουσες αρχές, παρά την επιβολή των σχετικών ποινικών ρητρών (βλ. το ερώτημα: «Ο οικονομικός φορέας έχει, εν γνώσει του, αθετήσει τις υποχρεώσεις του στους τομείς του εργατικού δικαίου;» του Μέρους ΙΙΙ («Λόγοι αποκλεισμού») του υποβληθέντος Ε.Ε.Ε.Σ. (σελ. 10), όπου η καθής η προσφυγή απάντησε θετικά (ΝΑΙ), ενώ στη συνέχεια, περιγράφει τα μέτρα αυτοκάθαρσης (σελ. 11 έως 12 του Ε.Ε.Ε.Σ), πρβλ. και την υπ' αριθ. 20/14.06.2017 κατευθυντήρια οδηγία της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ).

Εν όψει των ανωτέρω, ουδόλως προκύπτει ότι η καθής η προσφυγή πρόεβη σε απόκρυψη πληροφοριών που σχετίζονται με τιθέμενο στην ένδικη διακήρυξη λόγου αποκλεισμού ή ότι πρόεβη σε ψευδή δήλωση κατά την υποβολή του Ε.Ε.Ε.Σ. της, τουναντίον, η συγκεκριμένη εταιρεία έθεσε σε γνώση της αναθέτουσας αρχής τα επίμαχα στοιχεία, ώστε να μπορέσει η τελευταία να αξιολογήσει την αξιοπιστία της. Με βάση τα προαναφερόμενα και δοθέντος ότι οι δηλώσεις της ως άνω εταιρείας στο Μέρος ΙΙΙ του Ε.Ε.Ε.Σ της δεν δύναται να οδηγήσουν σε αυτόματο αποκλεισμό της από την εν λόγω διαδικασία, ο 2^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής που αφορά στην προσφορά της θα πρέπει να απορριφθεί.

12. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση 1^η προδικαστική προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί και αντίστοιχα, θα πρέπει να γίνουν δεκτές οι ασηκηθείσες από τους οικονομικούς φορείς «...», «...» και «...» παρεμβάσεις. Επίσης, η υπό κρίση 2^η προδικαστική προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί και αντίστοιχα, θα πρέπει να γίνουν δεκτές οι

ασκηθείσες από τους οικονομικούς φορείς
«...» και «...» παρεμβάσεις.

12. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, θα πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε η 1^η προσφεύγουσα. Επίσης, θα πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε η 2^η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του π.δ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την 1η προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την 2^η προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται τις ασκηθείσες δύο (2) παρεμβάσεις της «...».

Δέχεται την παρέμβαση του οικονομικού φορέα «...».

Δέχεται την παρέμβαση της «...».

Δέχεται την παρέμβαση της «...».

Διατάσσει την κατάπτωση του προσκομισθέντος από την 1^η προσφεύγουσα παραβόλου, ποσού δέκα χιλιάδων οχτακοσίων δεκαεννιά (10.819,00) €.

Διατάσσει την κατάπτωση του προσκομισθέντος από την 2^η προσφεύγουσα παραβόλου, ποσού δέκα χιλιάδων οχτακοσίων δεκαεννιά (10.819,00) €.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 03 Νοεμβρίου 2023 και εκδόθηκε αυθημερόν, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΟΛΗΣ

ΜΑΡΙΑ ΚΑΤΣΑΡΟΥ